

Sygn. akt III AUa 798/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marta Fidzińska - Juszcak
Sędziowie:	SSA Grażyna Wiśniewska SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Renata Tyrka

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **J. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 kwietnia 2013 r. sygn. akt V U 281/13

u c h y l a zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt III AUa 798/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Kielcach V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną przez **J. B.** decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 31 stycznia 2013 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 14 grudnia 2012 r.

Sąd Okręgowy na podstawie wyjaśnień wnioskodawcy i akt rentowych ustalił, że J. B. ur. (...) W okresie od dnia 1 września 1972 r. do dnia 1 lutego 1975 r. mieszkał wraz ze swoimi rodzicami J. i K. B., którzy posiadali gospodarstwo rolne o pow. 6.8 ha położone w miejscowości A., gmina B.. W tym czasie wnioskodawca uczęszczał do oddalonego o ok. 126 km Zaocznego Technikum (...) w L.. Zajęcia odbywały się co kilka tygodni, zaś w ciągu roku było około 5 zjazdów tygodniowych. W czasie zajęć mieszkał w internacie, a w pozostałym okresie mieszkał w domu wraz z rodzicami. Rodzice ubezpieczonego utrzymywali się z prowadzonego gospodarstwa. Ojciec wnioskodawcy chorował na wrzody

żołądka i w (...)r. miał wykonaną operację resekcji żołądka. W tym czasie ciężar prowadzenia gospodarstwa rolnego spoczywał na wnioskodawcy i jego matce, z czasem też pomagał brat wnioskodawcy uczęszczający w tym czasie do szkoły podstawowej. W przedmiotowym gospodarstwie była prowadzona hodowla trzody chlewnej (6-8 świń), krów (4) i cieląt. Wnioskodawca wykonywał różnego rodzaju prace polowe, takie jak sianie zbóż, sadzenie buraków, zaś w czasie żniw kosił zboże przy użyciu kosy. Prace gospodarskie zajmowały mu ponad 4 godziny dziennie

Wnioskodawca ostatnio od dnia 7 lipca 2003 r. do 31 maja 2012 r. był zatrudniony w Zakładzie Produkcji (...) Sp. jawna. Pracodawca rozwiązał z wnioskodawcą umowę o pracę z przyczyn ekonomicznych, powołując się na przepis art. 10 ust. 1 w zw. z art. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz.U. nr. 90, poz. 844 z 2003 r. ze zm.).

W dniu 4 czerwca 2012 r. wnioskodawca zgłosił się do Powiatowego Urzędu Pracy w O. i został zarejestrowany jako bezrobotny z prawem do pobierania zasiłku od dnia 12 czerwca 2012 r. W dniu 13 grudnia 2012 r. J. B. złożył wniosek o świadczenie przedemerytalne. Na dzień rozwiązania stosunku pracy legitymuje się stażem pracy w wymiarze 39 lat 4 miesiące i 4 dni.

Sąd uznał zatem, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj art. 2 ust. 1 pkt 5, art. 2 ust. 2 i art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. nr.120, poz.1252 z 2004 r. ze zm.) prawo do świadczenia przedemerytalnego wnioskodawcy przysługuje, ponieważ spełnił przesłanki określone tymi przepisami, dlatego też odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu na uwzględnienie zasługuje bowiem w myśl art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. nr. 153, poz. 1227 z 2009 r. ze zm.) okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym, gdyż wykonywał on w gospodarstwie rolnym rodziców niezbędne prace co najmniej 4 godziny dziennie Tak więc ten sporny okres należało doliczyć w niezbędnym zakresie jako brakujący do przyznania świadczenia przedemerytalnego, a tym samym uznać, że J. B. legitymuje się co najmniej 40 letnim okresem podlegania ubezpieczeniu społecznemu.

Apelację od powyższego wyroku złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., zaskarżając ten wyrok w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 2 ust.1 pkt. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. (Dz.U. nr. 120, poz.1252 z 2004 r. ze zm.) oraz naruszenie prawa procesowego, a w szczególności art. 233 k.p.c. Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Apelujący zarzucił, że Sąd Okręgowy nie przeprowadził wszechstronnego postępowania dowodowego, ograniczając się jedynie do dopuszczenia dowodu z akt organu rentowego oraz do bardzo pobieżnego wysłuchania wnioskodawcy na okoliczność jego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców. Sąd nie uznał za stosowne przeprowadzić dowodu z zeznań świadków, którzy mogliby zweryfikować i uprawdopodobnić twierdzenia wnioskodawcy, poprzestając wyłącznie na wyjaśnieniach informacyjnych J. B.. W toku postępowania Sąd nie wyjaśnił rozbieżności pomiędzy oświadczeniem wnioskodawcy z dnia 13 grudnia 2012 r., w którym stwierdził on, iż do Zaocznego Technikum(...)w L. dojeżdżał 230 km, a nauka odbywała się w ramach zjazdów jednodniowych co dwa miesiące, a wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie, kiedy to wnioskodawca utrzymywał, że do tego Technikum dojeżdżał 126 km, a zajęcia odbywały się co kilka tygodni, zaś w trakcie roku było około 5 tygodniowych zjazdów, w czasie których zamieszkiwał w internacie. Sąd w żaden sposób nie zweryfikował twierdzeń wnioskodawcy, jak w rzeczywistości wyglądał system kształcenia w spornym okresie w Technikum Zaocznym w L. i ile faktycznie przebywał poza miejscem zamieszkania. A zatem w postępowaniu sądowym nie wykazano należyście, że istnieją podstawy do uwzględnienia spornego okresu jako stałej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze co najmniej 4 godziny dziennie.

Sąd Apelacyjny w Krakowie zważył co następuje :

Apelacja jest uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie spór ogniskował się wokół kwestii, czy wnioskodawca J. B. spełnił łącznie przesłanki uprawniające go do świadczenia przedemerytalnego w rozumieniu art. przepisu art. 2 ust.1 pkt. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. nr. 120, poz.1252 z 2004 r. ze zm.).

Wobec zarzutów apelacji, Sąd Apelacyjny uznał, że zasługują one na uwzględnienie, bowiem w przedmiotowym stanie faktycznym brak jest podstaw do przyznania J. B. świadczenia przedemerytalnego. Jak trafnie zarzuca apelacja, w istocie nie zostały przeprowadzone jakiegokolwiek bezpośrednie dowody w zakresie ustalenia po stronie wnioskodawcy przesłanek do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, poprzez doliczenie do łącznego stażu pracy, uzupełniającego okresu zatrudnienia w gospodarstwie rolnym rodziców. Powyższa okoliczność ma bowiem istotny wpływ na nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego. W konsekwencji brak wszechstronnie przeprowadzonego postępowania dowodowego w tym zakresie wyklucza rozstrzygnięcie istoty sprawy.

Zwrócić uwagę należy, iż już do wniosku o świadczenie przedemerytalne złożonego do organu rentowego wnioskodawca wyraźnie domagał się również uwzględnienia do stażu uprawniającego do emerytury okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 6 sierpnia 1969 r. do 10 marca 1975 r., co w toku postępowania administracyjnego zostało ocenione i znalazło odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Zatem na tę okoliczność Sąd pierwszej instancji winien był przeprowadzić wszechstronne postępowanie dowodowe, zwłaszcza że jak trafnie zarzuca organ rentowy istnieją rozbieżności wynikające z wyjaśnień J. B. i jego twierdzeń zawartych w oświadczeniu złożonym w organie rentowym – prezentata ZUS z dnia 13 grudnia 2012 r., jak i w odwołaniu, co do sposobu kształcenia w zaocznym technikum (...), jak i odległości w jakiej położone jest ono od miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Sąd jednak nie przeprowadził żadnego postępowania dowodowego i w tym zakresie nie rozpoznał istoty sprawy. Mimo tego zatem, że postępowanie apelacyjne w rozumieniu przepisu art. 382 k.p.c. ma charakter merytoryczny i w tym znaczeniu jest przedłużeniem postępowania prowadzonego przed sądem pierwszej instancji, to w procesie kierować się także należy wymogiem instancyjności, o którym statuuje art. 176 ust. 1 Konstytucji RP. Oznacza to, że sąd drugiej instancji nie może zastępować własnym orzeczeniem orzeczenia sądu pierwszej instancji, gdyż mogłoby to doprowadzić do sytuacji, w której sąd odwoławczy orzekałby jako jedyna i ostateczna instancja (por. cytowany już. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2007 r., III UK 20/07 – OSNP 2008/17 – 18/264). Powyższe prowadzi do uchylecia zaskarżonego wyroku i ponownego rozpoznania istoty sprawy przed sądem pierwszej instancji, albowiem wydanie wyroku nadal wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Rzeczą Sądu pierwszej instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie dokonanie wnikliwych ustaleń odnośnie kwestii pracy J. B. w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od dnia 6 sierpnia 1969 r. do 10 marca 1975 r. W tym zakresie Sąd pierwszej instancji winien w oparciu o dostępne oraz zaoferowane przez apelującego dowody, w tym w szczególności przesłuchanie świadków oraz samego wnioskodawcy w charakterze strony dokonać ustaleń na okoliczność wykonywania przez niego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, jej wymiaru oraz wykonywanych czynności w poszczególnych porach roku, a wszystkie okoliczności pozwalające uznać tę pracę za okres uzupełniający - ocenić w oparciu o art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.). W dalszej kolejności przedmiotem ustaleń Sądu pierwszej instancji będzie wobec istniejących rozbieżności - zbadanie rzeczywistego systemu kształcenia w spornym okresie w Zaocznym Technikum (...) w L. (mając na uwadze, że zaświadczenie przedłożone przez apelującego na rozprawie apelacyjnej z Zespołu Szkół (...)w L. z dnia (...) r. zawiera bardzo lakoniczne informacje). Po szczegółowo i wnikliwie przeprowadzonym postępowaniu dowodowym do Sądu pierwszej instancji będzie należała ocena, czy wnioskodawca spełnił przesłanki uprawniające go do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny, uznając, iż wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kielcach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego w myśl art. 108 § 2 k.p.c.